

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Statu Hominis Morali In Vita Et Post Mortem

Opfermann, Paul

Moguntiae, 1769

Prerequisites ad libertatis exercitium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40701

Judicium hoc quamvis in agente prærequiratur, ut libertatem exerceat; non tamen sufficit, quia posito hoc iudicio indifferente de objecto in intellectu humano, Deus necessitare voluntatem potest ad illius objecti amorem, quo facto objectum necessariò amabit voluntas, licet in intellectu iudicium indifferens extet. Unde etiam *Calvinus* alique *HH.* tamquam libertatis hostes ab Ecclesia damnati sunt, tamen iudicium huiusmodi indifferens non negarent. Alia est indifferentia *passiva*, in eo sita, quòd voluntas subiecti instar actionem ceu formam recipere queat. Et neque istam *Lutherus* & *Calvinus* inficiati sunt. Igitur indifferentia *activa* libertatem constituit, quæ est ipsa potentia agendi, & non agendi.

v) *Fanseniani* ubi *liberum* id esse dicunt, quod sui Juris & potestatis est; illud verò in nostra esse potestate, quod, cum volumus, facimus; re ipsa liberum arbitrium & voluntatem pro uno eodemque accipiunt: cum enim voluntas quoad actus suos elicitos vim & violentiam pati nequeat, nullâ ratione cogi potest, ut velit; igitur volitionem in sua potestate habet; proinde hæc illi libera est, quia coacta non est. Ita illi Quam quidem *liberi* notionem à *Luthero* & *Calvino* mutuati sunt. Id ipsum ante *Fansenium* docuerat *Bajus*, ut liquet ex hac eius propositione *3^{ia}*, damnata à *PIO V.* & *GREGORIO XIII.* *Quod voluntariè fit, etsi necessariò fiat, libere tamen fit.* Cui consona est hæc *6ta* pariter damnata: *Sola violentia repugnat libertati hominis naturali.*

Libertas spectari potest vel *in actu 1mo remoto*, 70. estque ipsa voluntas ex se apta ad determinandum Præ- sese ad opposita; vel *in actu 2do*, & est ipse actus requi- ita libere elicitus, ut positus omnibus ad agendum sita ad liber- prærequisitis omitti potuisset; vel *in actu 1mo proximo*, quatenus dicitur potentia proximè expedita tem. ad opposita vel contradictionis, vel contrarietatis. Hæc potentia ut habeatur, ex dictis requiritur 10. potentia non solum passiva actum aliquem recipiendi, sed etiam activa, sive potestas illum ipsum

ipsum actum ponendi, & non ponendi. 2°. Cognitio indifferens, *h. e.* proponens motiva tum alligantia, tum retrahentia: sicut enim nihil volitum, nisi præcognitum; ita nec libere volitum, ubi voluntas per ipsam cognitionem ad unum determinatur. 3°. Concurfus Dei physicè indifferens ad utrumque, aut si de actione salutari sermo sit, gratia divina supernaturalis excitans, & præveniens, prout dictum in *Tract. de Gratia*. 4°. Negatio omnis impedimenti, quod per ipsum actum secundum auferri nequit: quò pertinent omnia, quæ voluntatem antecedenter, & inimpedibiliter ad unum determinant. Nam sicut libertati spontaneitatis contraria est vis & coactio; ita libertati indifferentiæ opponitur necessitas antecedens.

2) *Electio* ita necessaria est libertati, ut S THOMAS 1. p. q. 62. a. 8. ad 3. libertatem definiverit, quòd sit *vis electiva mediocum servato ordine suis*. Nempe ex eo quis intelligitur esse liberi arbitrii, quòd ad unum se determinare queat, altero recusato, quòd est eligere. Sicut autem nulla est libera actio voluntatis sine electione; ita nulla est electio sine consultatione ac deliberatione, Unde ipse Philosophus 3. *Ethic. c. 3. προαιρετικη* sive electionem dixit eorum, quæ in nostra potestate sita sunt, ex deliberatione constantem appetitionem. Consilium autem sive consultatio ac deliberatio non est, ubi plurium libera non est optio, sed ad unum necessariò adfixa est, & constricta voluntas, quamvis id ipsum sponte persequatur, immo ardentè expetat, & avidè complectatur.

3) *Necessitas* in genere est determinatio ad unum: potest autem voluntas determinari ad unum vel à natura sua, & ideo *necessitas naturæ* dicitur; veluti cum voluntas non potest non appetere bonum in genere; vel ex aliquo adveniente, uti contingit in Beatis, quòd visio Dei intuitiva ad eius amorem rapit. Hæc vel *antecedens* est, quæ liberum omniæ voluntatis imperium antecedit, ideoque indifferen-

tiam

nam actus primi proximi impedit, aut destruit, vel consequens, quæ liberam voluntatis determinationem consequitur, ac proinde libertati non obest.

Q U A E S T I O I.

Utrum Homo in Statu naturæ lapsæ habeat veram libertatem indifferentiæ ad bonum & malum?

Usus liberi arbitrii humani consistit in his tribus: ut possis agere, & non agere, agere bene vel malè; ex duobus alterum præ altero eligere. Hunc libertatis usum fuisse penes hominem in statu innocentiae, Lutherani & Calvinistæ haud dissententur ob clarum textum *Eccli 15. Deus ab initio constituit hominem, & reliquit illum in manu consilii sui. Adjecit mandata & præcepta sua: si volueris mandata servare, conservabunt te. Apposuit tibi aquam & ignem: ad quod volueris, porrige manum tuam. Ante hominem vita & mors, bonum & malum; quod placuerit ei, dabitur illi.* In statu autem naturæ lapsæ liberum hominis arbitrium penitus extinctum esse, Lutherus & Calvinus contendunt. *Vid. num. 68.* Et quidem Calvinus L. 3. *Inst. c. 23. §. 8.* duo hæc principia ponit; alterum, nihil fieri Deo permittente, sed quæcumque fiunt, Deo volente evenire; alterum, voluntatem Dei esse rerum necessitatem; proinde necessariò fieri omnia, libere nihil ab homine. *Bajus & Fansenius* cujusvis humanæ actionis necessitatem ex delectationis cœlestis, aut terrenæ quoad gradus superioritate derivant.